

ជំណាញ់ដីមែក

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ
នាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម
គម្រោងកម្មវិធី បណ្តុះបណ្តាល អភិវឌ្ឍន៍ អាស៊ី
(ADB) លេខ 1445 - CAM (SF)
ឆ្នាំ ២០០៥

ដំណាំខ្លឹមសស

I. ស្ថានភាពទូទៅ

ដំណាំប្រភេទនេះត្រូវបានដាំដុះជាយូរយារណាស់មកហើយ និងត្រូវបានអ្នកប្រើប្រាស់ប្រើសម្រាប់បរិភោគជាដើមស្រស់ និងបរិភោគមើមទុំ ជាគ្រឿងទេស ។ វាមានដើមរលោង ជាស្រទាប់ដែលគេហៅថា ស្រទាប់នៃទងស្លឹក ស្លឹកពណ៌បៃតងចាស់ ហើយសំប៉ែត ពូជខ្លះស្លឹកមូល ខ្លះទៀតស្លឹកសំប៉ែតធំហើយរឹង គេចូលចិត្តបរិភោគ ដើមស្រស់ដែលគេហៅថា ខ្លឹមស្រឹង ឬ គល់ខ្លឹម ។

AIDOC

Code: _____

Date: _____

Donated by: _____

សារធាតុចិញ្ចឹមសំខាន់ៗក្នុងទម្ងន់ ១០០ ក្រាម :

ឈ្មោះសារធាតុសំខាន់	មើមទឹក	មើមខ្លាញ់
សំណើម	៦២,៨០%	៥,២០%
ប្រូតេអ៊ីន	៦,៣០%	១៧,៥០%
ជាតិផេះ	០,១០%	០,៦០%
សារធាតុថ្លៃ	១,០០%	៣,២០%
ជាតិសរសៃ	០,៨០%	១,៩០%
កាបូអ៊ីដ្រាត	២៩,០០%	៧១,៤០%
កាល់ស្យូម	០,០៣%	០,១០%
ផូស្វ័រ	០,៣១%	០,៤២%
ប៊ូតាស្យូម	០,៣១%	០,១០%
ដែក	០,០០១%	០,០០៤%
Niacin	០,០០១%	០,៧០%
Sodium	០,០០១%	០,០១%
Vitamin A	០០IU	១៧៥,០០%
Nicolinic acid	០,៤០mg	១៧៥,០០mg
Vitamin C	១៣,០០mg	១២mg
Vitamin B	១៣,០០mg	០,៦៨mg
Vitamin B ₂	១៣,០០mg	០,៨០mg

II. អំពីកត្តាបរិស្ថានសំខាន់ៗ :

កត្តាបរិស្ថានសំខាន់ៗមាន: ដី និង សីតុណ្ហភាព កត្តាទាំងពីរនេះបានជះឥទ្ធិពលយ៉ាងខ្លាំងទៅលើការដាំដុះដំណាំខ្លឹមស ។

១. កត្តាដី : ដំណាំខ្លឹមសអាចដុះលូតលាស់បានលើដីច្រើនប្រភេទ ប៉ុន្តែអាចមានបញ្ហាខ្លះៗលើដីដែលមានភាគរយឥដ្ឋខ្ពស់ និងប្រភេទដីខ្សាច់គ្មានជីជាតិ ។ ដីដែលឆ្លើយតបទៅនឹងដំណាំប្រភេទនេះគឺជាប្រភេទដីល្បួងល្បាយខ្សាច់ ដីល្បួងតាមមាត់ទន្លេ ។ ចំពោះដីដែលមាន P^H ពី ៥ ទៅ ៧ បានជះឥទ្ធិពលខុសគ្នាបន្តិចបន្តួចទៅលើការលូតលាស់ និងទិន្នផលនៃខ្លឹមស ។

២. អំពីអាកាសធាតុ : នៅក្នុងដំណាក់កាលលូតលាស់ ដំណាំនេះត្រូវការ

សីតុណ្ហភាពមួយជាក់លាក់ និងសំណើមបរិយាកាសខ្ពស់ រហូតដល់ខ្លឹមបង្កើតមើម ។
ក្រោយពីមើមពេញលក្ខណៈហើយ វាត្រូវការអាកាសធាតុក្តៅបង្អួរ ហើយសំណើម
បរិយាកាសស្ងួត ។

III. ការដាំដុះ

១. ការជ្រើសរើសពូជ : ការជ្រើសរើសពូជខ្លឹមសសម្រាប់យកមកដាំ

ដុះ គឺជាពូជដែលលូតលាស់ឆាប់ អាយុកាលលូតលាស់ខ្លី មើមទុំល្អ គេមិនដាំដោយ
គ្រាប់ឡើយ ។ មើមដែលត្រូវយកមកដាំ គឺឆ្លងកាត់ការសម្រាករយៈពេល ៤ ទៅ ៦

ខែ ក្នុងលក្ខខណ្ឌធម្មតា ។

ពូជខ្លឹមសដែលគេសំគាល់

បានថាពូជស្រាល មធ្យម

ឬពូជធ្ងន់នោះ គឺគេសំគាល់

ដោយក្លែបនៃមើមរបស់វា

ដែលគេហៅថាកំពិស ។

- **ពូជស្រាល :** មើម

របស់វាមានក្លែប ឬ កំពិស

ផ្នែកខាងក្រៅធំ ផ្នែកខាង

ក្នុងតូចល្អិតគ្មានជួរទេ

មានអាយុ៩០ ថ្ងៃ ជាពូជក្នុងស្រុក ។

- **ពូជមធ្យម** : មើមរបស់វាខ្លី ក្លែបខាងក្នុង និងខាងក្រៅធំ ប្រហែលគ្នា តែក្លែបក្នុងវែងជាងក្លែបក្រៅ ។ ពូជនេះមានប្រភពមកពីប្រទេសវៀតណាមខាងត្បូង មានអាយុ ១១០ ថ្ងៃ ។

- **ពូជធ្ងន់** : មើមធំវែង ក្លែបនៃមើមរបស់វាធំស្មើគ្នា ប្រវែងស្មើគ្នាទាំង ក្លែបក្នុង និង ក្លែបក្រៅ ពូជនេះមិនអាចដាំដុះនៅប្រទេសកម្ពុជាយើងបានទេ ព្រោះ វាមានអាយុកាលដល់ទៅ ៥ ទៅ ៦ ខែ គេច្រើនដាំនៅប្រទេសចិនភាគខាងជើង ។

២. ការរៀបចំដី : គេភ្ជួរ និងរាស់ដីឱ្យបានជ្រៅ និងច្រើនលើក ហើយ បំបែកដីឱ្យស្អិត ទើបគេឆ្លុតលើករង របៀបឆ្លុតរង គឺឆ្លុតលើករងឱ្យបានខ្ពស់ កម្ពស់ ២០ ទៅ ២៥ ស.ម ទទឹងរងគឺ ៨០ ទៅ ១០០ ស.ម បណ្តោយរងប្រវែង ១៥ ម ជាមធ្យម ។ ក្រោយពីលើករងហើយ គេត្រូវវាយបំបែកដីនោះឱ្យស្អិតហើយគេកៀរ ឱ្យស្មើ ហាលដីឱ្យស្ងួតរយៈពេល ២ ទៅ ៣ ថ្ងៃ ទើបគេយកមើមខ្លឹមទៅដាំ ។

៣. របៀបដាំម្កុះ : គេអាចដាំខ្លឹមសនៅប្រទេសកម្ពុជាយើងបានតែមួយ
 រដូវប៉ុណ្ណោះគឺចាប់ពីខែវិច្ឆិកា ហើយប្រមូលផលនៅខែកុម្ភៈ ។ មុននឹងយកមើមខ្លឹម
 ទៅដាំលើថ្នាល គឺគេយកមើមខ្លឹមទាំងនោះមកប្រឡេះឱ្យបែកចេញពីគ្នាជាភ្លែតៗ ឬ
 ជាកំពិសៗ បន្ទាប់មកទៀតគេកាត់ក្បាលមើមខ្លឹមបន្តិចៗ ហើយទៅត្រាំក្នុងសូលុយ
 ស្យុង នីត្រូសែន កំរិត ១% (១ គ.ក្រ ជីអ៊ុយរ៉េ លាយទឹក ១០០ លីត្រ) រយៈពេល
 ៨ ទៅ ១០ ម៉ោងក្រោយមកយកមើមខ្លឹមទាំងនោះច្រកចូលក្នុងបារ ឬ ការ៉ុងសើម
 ហើយរក្សាទុកកន្លែងងងឹត រយៈពេល ១២ ម៉ោង ពេលនោះខ្លឹមនឹងដុះចេញពន្លកស្លឹក
 ត្រង់កន្លែងកាត់ និងផ្នែកខាងក្រោមគឺដុះចេញបូសមួយចំនួន ។

ក្រោយពីធ្វើរបៀបនេះរួចមក គេយកខ្លឹមទៅដាំ តែមុននឹងដាំ គេស្រោចទឹក

ឱ្យជោគជ័យលើផ្ទាល់បន្ទាប់មកគេចុះឱ្យមានរន្ធជម្រៅ ២ ស.មក្នុងចន្លោះ ១៥ ស.ម x ២០ ស.ម ជាចន្លោះជួរ និង គុម្ព បន្ទាប់មកទើបយកកំពិសខ្លឹមនោះទៅដាក់ក្នុងរន្ធឱ្យលិចស្មើដីហើយព្រាចចំបើងពីលើដើម្បីការពារការស្ងួតមុខនៃដើមខ្លឹម ធ្វើឱ្យខ្លឹមដុះលូតលាស់យឺត ។ ដំណាំខ្លឹមសគេពុំចាំបាច់បាច់បាច់ផ្ទាំមុនពេលដាំឡើយ ១ ហ.ត គេត្រូវការពូជចំនួនពី ៣៥០ ទៅ ៤៥០ គ.ក្រ ។

៤. ការស្រោចស្រព : ក្រោយពីដាំហើយ ខ្លឹមត្រូវការទឹកភ្លាម គឺគេស្រោចជាធម្មតា ១ ថ្ងៃ ២ លើក សំណើមដីប្រមាណពី ៧០ ទៅ ៧៥ % រហូតដល់ខ្លឹមមានអាយុ ៥០ ទៅ ៥៥ ថ្ងៃ គេចាប់ផ្តើមបង្កើនការស្រោចទឹក គឺសំណើមដីពី ៧៥ ទៅ

៨៥% ដើម្បីឱ្យមើមខ្លឹមរីកកាន់តែធំ ហើយរហ័សទៀតផង ។ ក្រៅពីនេះ គេអាចបញ្ចូលទឹកក្រោយពីដាំរយៈពេល ៥០ ទៅ ៥៥ ថ្ងៃគឺគេអាចបញ្ចូលទឹកឱ្យលិចមើមខ្លឹម រួចបញ្ចេញទឹកនោះចោលភ្លាម វាខុសពីដំណាំខ្លឹមបារាំង ដែលគេមិនស្រោចឱ្យ ជោគជាំពេកនោះទេ ។ ដំណាំប្រភេទនេះវាត្រូវការទឹកចាប់ពីពេលដុះលូតលាស់ រហូតដល់ពេលវាចាប់ផ្តើមទុំ គឺស្លឹកប្រៃពណ៌ពីបៃតងទៅលឿងចំនួន ៧០% ទើបគេលែងស្រោចទឹក ។

៥. ការប្រើប្រាស់ដី : ចំពោះដំណាំខ្លឹមស វាត្រូវការជីពេញទំហឹង ក្នុងដំណាក់កាលលូតលាស់ស្លឹក និងពង្រីកមើមនូវសារធាតុពិសេសដូចជា N.P.K និង Mg ។

វិធីសាស្ត្រនៃការដាក់ដី :

- ដាក់មុនពេលដាំ ប្រភេទដី ១៥.១៥.១៥ ចំនួន ២០០ គ.ក្រ/ហ.ត
- បំប៉នក្រោយដាំ ប្រភេទដីអ៊ុយរ៉េ ចំនួន ៤០ គ.ក្រ/ហ.ត ក្រោយដាំរយៈពេល ១៥ ថ្ងៃ ។
- បំប៉នដី ១៥.១៥.១៥ ចំនួន ២០០ គ.ក្រ ដាក់តាមចន្លោះគុម្ពក្រោយដាំរយៈពេល ៣៥ ថ្ងៃ ។
- បំប៉នក្រោយដាំរយៈពេល ៥០ ថ្ងៃ គឺប្រភេទដីអ៊ុយរ៉េចំនួន ៦០ គ.ក្រ លាយជាមួយដី KCL ចំនួន១០០ គ.ក្រ បាចតាមចន្លោះគុម្ព ហើយស្រោចទឹកភ្លាម ។
- បំប៉នចុងក្រោយពេលខ្លឹមមានអាយុ ៧០ ថ្ងៃ គឺដីអ៊ុយរ៉េ ចំនួន ៧៤គ.ក្រ/ហ.ត

លាយទឹកស្រោចហើយស្រោចទឹកតាមក្រោយដើម្បីលាង ។

១. ការជ្រុំជ្រួយមីពូតគល់ និងកំចាត់ស្មៅ : ការជ្រុំជ្រួយដីលើកទី ១ ធ្វើឡើងក្រោយពីខ្លឹមមានអាយុ ២៥ ថ្ងៃគឺគេចាប់ផ្តើមដកស្មៅ និងជ្រុំជ្រួយដីជាលើកដំបូង ត្រូវជ្រុំជ្រួយដីមុខលើដើម្បីឱ្យសំណើមដីមានលំនឹងល្អ ។ ក្រោយមកទៀតគេអាចដកស្មៅពេលស្មៅដុះលូតលាស់ តែមិនជ្រុំជ្រួយឡើយ ។ គេអាចជ្រុំជ្រួយលើកទី ២ នៅពេលខ្លឹមមានអាយុ ៤៥ ទៅ ៥០ ថ្ងៃ ពេលនោះគេជ្រុំជ្រួយឱ្យជ្រៅឡើយគឺបំបែកដីមុខលើដើម្បីឱ្យទឹកជ្រាបបានល្អ រក្សាសំណើមឱ្យបានសមស្រប ក្រៅពីនោះ គេលែងជ្រុំជ្រួយ

តែគេអាចដកស្មៅចេញ ១ ឬ ២ លើកថែមទៀតទៅតាមកំរិតស្មៅ ។

IV. អំពីជម្ងឺ និងសត្វល្អិត

១. អំពីជម្ងឺសំខាន់ៗ :

- ជម្ងឺរលួយទង់ក្លែប : ជម្ងឺប្រភេទនេះតែងតែកើតឡើងលើដំណាំខ្លឹមសនៅពេលខ្លឹមឡើងមើម ធ្វើឱ្យមើមជាៗហើយរលួយប្រសិនបើក្លែបណាមួយកើតជម្ងឺនេះស្លឹកដែលទាក់ទងនឹងក្លែបនោះស្រពោនហើយងាប់ ។

- ជម្ងឺស្លុតស្លឹក : ជម្ងឺតែងធ្វើឱ្យស្លឹកខ្លឹមមានចំណុចពណ៌សលើស្លឹកជាចំណុចៗ

ហើយក្រោយមកស្លឹកខ្ចឹមឡើងលឿងបន្ទាប់មកស្ងួត ហើយងាប់តែម្តង ។ បើមានជម្ងឺ
 នេះគេប្រើសូលុយស្យុង Boricacid ២% ២ លីត្រ=២០០ លីត្រ បាញ់លើផ្ទៃដី ១ហ.ត
 និងត្រូវបន្ថយការស្រោចទឹក ។ **ម.ស.ជ.ក AIDOC**

២. អំពីសត្វល្អិត :

Code: _____
Date: _____
Donated by: _____

កណ្តៀរ : កាលណាដី មានកណ្តៀរ គេព្រាចផ្ទាំគ្រាប់មុនពេលដាំដូចជា Eka

tin ឬ Furadan ចំនួន ១៥ ទៅ ១៨ គ.ក្រ/ហ.ត ។

ខ្នុត : ខ្នុតស៊ីមេមខ្លឹមពេលទុកដាក់ គេអាចប្រើវិធានការការពារចំពោះការ

បំផ្លាញនេះបានដោយបង្ហូរផ្សែងពុល Posphine ។

សត្វល្អិតក្នុងដី : Nematode នៅពេលមានការបំផ្លាញពីសត្វល្អិតប្រភេទនេះ

គេត្រូវចាត់វិធានការដូចជា យកមេមខ្លឹមទៅត្រាំជាមួយសូលុយស្យុង Bidrin, phosdrin

លាយបញ្ចូលគ្នា ហើយលាយទឹក ក្រោយមកចាក់មេមខ្លឹមពូជត្រាំរយៈពេល ៨ ទៅ

១០ ម៉ោងមុនយកទៅដាំ ។

V. ការប្រមូលផល

គេអាចប្រមូលផលខ្លឹមបាន ក្រោយពីដាំរយៈពេលពី ៩០ ទៅ ១២០ ថ្ងៃ ទៅ តាមប្រភេទពូជនៅពេលខ្លឹមទុំចាប់ផ្តើមប្រែពណ៌បៃតង ទៅលឿងប្រមាណ ៧០ % ហើយចាប់ផ្តើមទន់ដើមនៅត្រង់ចំណុចខាងលើមើម គេបញ្ឈប់ការស្រោចទឹក ក្រោយ មករយៈពេល ១០ ទៅ ១៥ ថ្ងៃ គេដកមើមខ្លឹមស្អាតទាំងនោះមកដាក់ហាលរយៈពេល

២ ទៅ ៣ ថ្ងៃ ឡើងទើបគេអាចទុកដាក់បាន វិធីទុកដាក់គឺគេច្រើនតែយកស្លឹកខ្លឹមមក
ចងជាបាច់ជាប់គ្នា ហើយព្យួរទុកនៅកន្លែងស្ងួត គេទុកបានរយៈពេល ១០ ទៅ ១២
ខែ ជាធម្មតាតែវាអាចបាត់បង់ទម្ងន់ចំនួន ៣០ % ក្នុងអំឡុងរយៈពេលទុកដាក់ ។

